

Jak se tancovalo za války (druhé světové)

Když se v roce 1939 dostal i u nás k moci Hitler a jeho přísluhovači, začala se záhy projevovat jejich moc a násilí s krutou nacistickou nadvládou i na poli kultury a společenského života.

Kina směla uvádět **jen povolené filmy** s nezbytným válečným zpravodajstvím v úvodním týdeníku. Záhy se na plátnech biografů objevilo nejprve obrovské písmeno „V“ (Victoria = vítězství). A hned na to veliký nápis nejprve v němčině „Deutschland siegt auf allen Fronten für Europa“, pak teprve česky „Německo vítězí na všech frontách pro Evropu!“ Následovaly záběry z bojiště, z různých front, jak všude německé jednotky vítězí a postupují. „Drank nach Osten!“ přece začal!

Němci brzy zakázali nejen **divadelní představení**, ale i obyčejné **taneční zábavy a plesy**. A tak poslední povolenou taneční zábavou na Špici byl hasičský ples 31. prosince 1938. Stejný zákaz tanečních zábav platil i v době první světové války 1914 - 1918, jak o tom píší naše vesnické kroniky.

Ale česká mládež bez zpěvu a tance? To si přece nikdo neumí ani představit. **Tancovalo se tedy „na černo“**, jak v té první, tak i v téhle druhé válce. Doby bývaly často velmi trudné, ale mládež přesto hledala a našla své povyražení a rozptýlení.

Tady u nás pod Kozákovem bývaly nejbližší „černé“ **tancovačky v Klokočí u Hejduků** (pokud nevyhořela v roce 1942 Hejdukova hospoda). Dále se tajně tancovala **na sále u Bakešů v hostinci na Kozákově, u Kodrů na Bačově** (na Lhotech), potom také

u Valentů na Volavci
a několikrát i **u Mrázů v Lestkově**
.

Já jsem za druhé světové války dorůstal do svých jinošských let, a proto i mne už začaly lákat tyhle tancovačky. A tak jsem byl s loktušskou chasou několikrát v Klokočí i na Kozákově. Snad jednou, možná dvakrát na Bačově. Na Volavec mne to nějak netáhlo.

Zato jsme byli častokrát „na černo“ tancovat **na Dubecku u Staňků**. Takovým tancovačkám se prý za první války říkalo „šudlance“. A takový „šudlanec“ za druhé světové války se v mém mládí mnohokrát odbýval právě taky na Dubecku.

U Staňků (zv. u Slávka, u Slávečka) se tancovalo - věřte, nevěřte - **na špejcharu**. To nebyl žádný sál, to byla praobyčejná sýpka na obilí (na dvoře vedle stodoly). Tady se tancovalo nejvíc ke konci války v letech 1944 - 1945.

Při téhle zábavě nehrála žádná kapela - dechovka ani džes. Na reprodukci hudby nám stačil **starý gramofon**

a kupa obehnaných desek. Ten gramofon byl neúnavný, nemusel odpočívat jako muzikanti. Stačilo vyměnit desku a jehlu a jelo se dál. Proto jsme tančili jeden kousek za druhým skoro bez přestávky.

My mladí jsme si říkali: „Kam jdeš dnes tancovat?“ „To víš, na špejchar!“ zněla odpověď. Stalo se, že zájemci přišli na Dubecko a sýpka byla plná obilí. V takovém případě jsme vždycky ochotnému panu Stanislavu Staňkovi a jeho paní Boženě pomohli obilí rychle napytlovat a odnést do vedlejší stodoly. Podlaha na sýpce se koštětem trochu zametla, spustil se gramofon a už se rejdílo...

„Dubecký špejchar“ měl později už takovou pověst, že tam začala docházet mládež až z Turnova, ze Semil, z Rovenska, ale i ze širokého okolí. Někdy jsme se tam sotva stěsnali, špejchar býval doslova narván tancechtivou mládeží.

Maně si vzpomínám na událost **v masopustě roku 1945** - posledního roku války. Tenkrát se tu tancovalo asi po tři dny za sebou. O masopustním úterý jsme našli „náš sál“ u Staňků vyzdobený. Byl krásně vydekorovaný zeleným chvojí a barevnými stužkami. Mezi tím jasně zářily silné žárovky (ale pro občany stále ještě platilo přísné zatemňování oken). Tohle všechno

připravila pro tanečníky dubecká mládež: Karel Staněk, Ladislav Horák, Václav Staněk, Zdeněk Zuna, Václav Roštejnský, Františka Staňková, Věra Staňková a další.

Hudba z gramodesek se zvučně linula v podvečer i temnou nocí tohoto masopustního úterý nejen Staňkovým dvorem, ale celým Dubeckem až k Černému háji někde u Kvítkovic. Byla prý slyšet až dole na Špici.

Zanedlouho začalo masopustníků přibývat. Přišly dokonce i masky. Za malou chvíli jich bylo všude plno. Přišly i některé garde-dámy se svými slečnami dceruškami.

Netrvalo dlouho a na „špejcharu“ bylo doslova nabito. Každý se jen potil, tancovat se už vůbec nedalo. Venku mrzlo, jen to praštělo, sněhu bylo po kolena. Vítr se zle proháněl po dubeckých stráních, ale uvnitř „na parketu“ bylo tolik páry, jako při domácí zabíjačce. Nepotili se jen tanečníci, ale i stěny špejcharu byly brzy jakoby je polil vodou. Občas někdo otevřel dveře a na dvůr se vyvalila oblaka páry jako z finské sauny. Ale gramofon vříská vesele a neúnavně dál!

Do všeho toho ruchu a shonu, do toho křepčení a strkání, přibíhá majitel „špejcharu“ pan Staněk a prosí ctěné návštěvníky, aby jich alespoň polovina opustila taneční místnost a aby se potom střídali. Nikdo nevěděl, ani netušil proč?

Teprve později se vše vysvětlilo. Dověděli jsme se, že poměrně slabý strop sklepa, který byl pod sýpkou, nemohl už zřejmě snést to veliké přetížení shora a nebezpečně se prý prohnul, ba snad dokonce začal praskat. Nechybělo jistě mnoho a všichni tanečníci mohli být namísto na špejcharu dole u Staňků ve sklepě.

Nejvíce se ovšem určitě vylekal pan Staněk. Ten sklepní strop (a tím podlaha sýpky) byl asi stavěn na pár metrů obilí, ale nebyl konstruován na zatížení snad několika tunami živých poskakujících (tj. tančících) tvorů.

Za chvíli byla malá dušička zase v nás všech ostatních. Na dvoře před budovou se pojednou ozval výkřik: „**Jde sem Gestapo!** Na Špici si nechali auto a jdou sem pěšky na Dubecko!“ To ovšem už bylo na každého trochu mnoho.

Věděli jsme, že tanec je zakázán a neuposlechnutí německých nařízení se tvrdě trestalo. Byli jsme tu přece jen „na zapřenou“, tedy „na černo“! Všichni jsme rázem zchladli a hleděli jsme, kam se narychlo skrýt.

Několik návštěvníků se při tom nečekaném a rychlém shonu nechtěně rázem ocitlo také na Staňkově hnojišti, které bylo poblíž vedle stodoly, někdo se prý dokonce pěkně vymáchal v močůvkové jímce. Jiný prchající div se nepřerazil o selské sáně, na které ve tmě narazil na dvoře statku.

Záhy jsme však ke své radosti i k údivu seznali, že si z nás někdo ztropil nejapný žert a že všechna ta **panika byla docela zbytečná**. Některý podařený kluk si z nás ze všech udělal notnou legraci. Ale myslím si, že to byl dosti špatný vtip, pan Staněk se totiž tak vylekal, že z toho měl málem infarkt. Určitě by tu maškarní tancovačku na svém statku odskákal u Gestapa za nás za všechny nejvíce.

A tak tato masopustní veselice na Dubecku skončila stejně až nad ránem, jako už ty mnohé předtím.

Naši četníci z vesecké stanice, které velel **štábní strážmistr František Fousek**, věděli dobře o tomhle „černém“ tancování. Sem tam napomenuli a doporučili opatrnost před Němci, ale jinak mlčeli. Nikoho neudávali ani netrestali.

Protože tohle tajné tancování bylo značně riskantní a nejisté, nedivte se, že jsem s radostí přijal zprávu, že v Turnově budou výjimečně povoleny **taneční hodiny** pro mládež. S chnutím jsem se proto hned přihlásil. Stejně tak se přihlásil do tanečních i můj tehdejší mladší **kamarád Pepa Kvapil ze Špice**.

Psal se **tehdy rok 1944**, byl podzim a válka se pomalu chýlila ke konci. Zákony se snad trochu zmírnily, a tak i tyto taneční hodiny úřady již povolily.

Jak se tancovalo za války

Napsal Milan Mlejnek

Taneční byly, myslím, jednou týdně, vždy navečer **v sále hotelu „U Karla IV.“** Domů jsme z Turnova chodívali s Pepíkem vždycky pěšky už za tmy. Ze známé mládeže s námi chodily do tanečních ještě např. Miluše Mrázová z Chutnovky, Marie Chmelíková z Myšiny, Libuše Vaňátková z Vicmanova (Pepíkova příbuzná), Květa Matěchová z Besedic, Marie Kolombová z Louček, Hana Plíhalová z Koberov a další hoši a dívky - zdaleka si je už dnes všechny nepamatuji. A ani jsem je všechny neznal. Z těch tanečních mám v rodinném albu několik dokumentárních fotografií na památku.

Ten náš taneční kurz vedl **pan Víšek z Turnova**, jinak holič, kadeřník a vlásenkář (dělal paruky pro divadelní herce). Hrával tam nějaký malý taneční orchestr, jméno si už nepamatuji. Jen tolik vím, že jsme vždycky začínali známým pochodem „Hlasatel“.

Měli jsme i dvakrát prodloužené taneční hodiny a na závěr věneček. Jen na věneček se na nás byla podívat naše maminka s mou sestrou Dášou. To bylo tedy před 52 roky.

Takhle jsme chodili tančit za dob druhé světové války!